

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу Лінь Цзусяня
на тему: «Організаційно-економічне забезпечення управління процесами
корпоративної інтеграції», представлену на здобуття наукового ступеня
доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка»,
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Актуальність теми.

У сучасних умовах глобалізації та високої конкуренції корпоративна інтеграція стає важливим стратегічним інструментом для підвищення конкурентоспроможності підприємств, розширення їхнього впливу на ринках і адаптації до стрімких змін бізнес-середовища. Корпоративна інтеграція охоплює різноманітні процеси, такі як злиття, поглинання, створення стратегічних альянсів і партнерств, що дозволяють підприємствам не лише оптимізувати витрати, але й отримувати синергетичний ефект від об'єднання ресурсів та управлінських структур.

Однією з ключових складових успішного управління процесами корпоративної інтеграції є організаційно-економічне забезпечення. Воно включає в себе розробку та впровадження ефективних механізмів управління, фінансових моделей, організаційних структур і ресурсних підходів, що дозволяють компаніям інтегруватися з мінімальними ризиками та максимальною вигодою. Забезпечення цього процесу вимагає комплексного підходу, що враховує як внутрішні особливості підприємств, так і зовнішні чинники, зокрема, ринкові умови, конкурентну динаміку та регуляторні вимоги.

Організаційно-економічне забезпечення інтеграційних процесів є важливим не лише з точки зору економічної ефективності, але й для забезпечення стійкості та адаптивності компаній у довгостроковій перспективі. Неправильне планування або недооцінка важливості цього етапу можуть призвести до негативних наслідків, таких як втрата ринкових позицій, фінансові проблеми або конфлікти всередині організації.

Таким чином, дослідження організаційно-економічного забезпечення управління корпоративною інтеграцією є вкрай актуальним, оскільки дозволяє визначити інструменти та підходи, які сприятимуть успішному проведенню інтеграційних процесів і досягненню стратегічних цілей компаній в умовах динамічного розвитку ринків та бізнес-середовища.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана згідно з планами наукових досліджень ПЗВО «Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова». Основу дисертації становлять теоретично-методичні і практичні розробки, що є частиною науково-дослідних робіт: «Моделювання ефективності фінансово-економічної діяльності виробничих підприємств в умовах цифрової економіки» (номер державної реєстрації 0123U102552), в межах якої автором виконано підрозділи «Аналіз умов формування та функціонування корпоративного сектору України», «Оцінка організації корпоративного управління в акціонерних товариствах України», «Обґрунтування вибору партнерів для участі в корпоративних інтеграційних процесах» та представлено динаміку структури корпоративного сектору національної економіки за видами корпоративних утворень і динаміку кількості публічних та приватних акціонерних товариств; «Економічна ризикологія, моделювання оцінювання систем корпоративної інтеграції та фінансового контролінгу» (номер державної реєстрації 0123U103855), в рамках якої розроблено архітектоніку побудови та послідовність формування механізму концепції управління процесами корпоративної інтеграції; «Технології управління корпоративними інтеграційними процесами в умовах інтелектуалізації економічного стратегування та інноваційного розвитку» (номер державної реєстрації 0124U002684), за результатами якої виокремлено мотиваційну складову забезпечення розвитку корпоративних відносин та культури в акціонерних товариствах.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій.

Дисертантом поставлене та вирішене наукове завдання, яке полягає в розробці теоретичних положень, вдосконаленні та розробленні організаційно-економічного забезпечення і надання практичних рекомендацій з управління процесами корпоративної інтеграції та їх впровадженні в реальну практику корпоративного сектору економіки.

Із викладених результатів дослідження з поставлених завдань слідує, що Лінь Цзусяню притаманні уміння критичного оцінювання бібліографічних джерел і статистичних даних, узагальнення результатів дослідження, формування обґрунтованих висновків і пропозицій.

Наукові висновки та рекомендації, зроблені автором, було отримано завдяки застосуванню загальнонаукових і спеціальних методів дослідження: *діалектичного пізнання, теоретичного узагальнення, аналізу та синтезу, індукції та дедукції, наукової абстракції* – для уточнення економічної сутності та розкриття теоретичних основ корпоративної інтеграції у векторі розвитку

корпоративного управління; *логіко-структурного аналізу та структурно-функціонального синтезу* – для визначення передумов і факторів корпоративних інтеграційних процесів та формування алгоритму реалізації процесів корпоративної інтеграції; *статистичного аналізу, спостереження та порівняння* – для аналізу умов формування та функціонування корпоративного сектору України, оцінки організації корпоративного управління в акціонерних товариствах України; *кваліметричного* – для обґрунтування вибору партнерів для участі в корпоративних інтеграційних процесах; *аналогії та абстрагування* – для розробки архітектури побудови та послідовності формування механізму концепції управління процесами корпоративної інтеграції; *моделювання та формалізації* – для встановлення мотиваційної складової забезпечення розвитку корпоративних відносин та культури в акціонерних товариствах, розробки системи підтримки прийняття управлінських рішень щодо посилення процесів корпоративної інтеграції з використанням формалізованих моделей; *графічного* – для візуального представлення окремих наукових результатів.

В дисертаційній роботі виконано аналіз значного масиву статистичної інформації щодо стану українських корпорацій в цілому, виявлені перспективні напрямки формування джерел посилення динаміки корпоративних інтеграційних процесів для подальшого їх використання в економіці. Здійснено всебічний аналіз динаміки корпоративних інтеграційних процесів, щодо можливих напрямків її збільшення, при цьому здобувач показав кваліфіковане володіння економіко-статистичними методами обробки статистичної інформації.

Виявлено здатність автора до систематизації матеріалу, його підбору, аналізу та переконливої аргументації. Чітко та цілком вірно окреслені об'єкт дослідження та його предмет, а також методологічна та теоретична база дослідження. Цілком задовільно вказана новизна отриманих результатів й, найголовніше – конкретно її складові. Роботу завершено добре продуманими та глибоко аргументованими висновками.

Використовуючи результати фінансового аналізу, автором сформовано загальні умови функціонування корпоративного сектору економіки України в умовах війни, котрі, наразі, є складними і вимагають специфічних менеджерських підходів. Виокремлено найвагоміші фактори, які впливають на формування корпоративного сектору під час війни.

Наукова новизна полягає в удосконаленні та розробці теоретичних положень і організаційно-економічного забезпечення управління процесами корпоративної інтеграції.

Основні результати, що становлять наукову новизну та отримані в ході вирішення завдань, поставлених у дисертаційній роботі, полягають у наступному:

удосконалено:

— архітектурну модель управління процесами корпоративної інтеграції, яка, на відміну від існуючих, враховує у своїй структурі комплексне поєднання дій: аналізу потреб і формулювання цілей, мети та завдань корпоративної інтеграції; розробку плану і стратегії корпоративної інтеграції; створення команди та призначення керівника проекту; визначення потрібних ресурсів; комунікацію і залучення зацікавлених сторін; впровадження процесу корпоративної інтеграції; оцінку результатів, постійний моніторинг і контроль; управління змінами, ризиками, інтеграція систем і технологій; забезпечення сталості бізнесу, навчання та розвиток персоналу;

— організаційно-економічний механізм концепції управління процесами корпоративної інтеграції, що базується на системі послідовного здійснення суб'єктами інтеграційних процесів організаційно-управлінських і фінансово-економічних функцій з реалізації концепції через заявлену стратегію, шляхом імплементації програм формування технологічно-управлінської та корпоративної зрілості з механізмами реалізації програм корпоративної інтеграції, – що дає можливість створити сприятливі умови для забезпечення сталості бізнесу;

— мотиваційну складову композиції забезпечення розвитку корпоративних відносин і культури в акціонерних товариствах, яка спрямована на стимулювання персоналу до ефективної роботи та відданості корпоративним цілям організації з визначенням багатфакторного впливу рекомендованих заходів й формуванням ієрархій, що здійснюють вплив на поведінку і стратегічні рішення на всіх рівнях компанії;

здобули подальший розвиток:

— систематизація цілей корпоративної інтеграції акціонерних товариств і великомасштабних підприємств, економічною передумовою яких є прагнення підвищити конкурентоспроможність учасників шляхом об'єднання їх активів (матеріальних, нематеріальних, фінансових) та сприяння розширенню ринків збуту продукції, освоєння нових територіальних ринків через інтеграцію з підприємствами в інших регіонах і країнах, а також спільних підприємств на територіях, що освоюються в умовах обмеженості інвестиційних ресурсів й відсутності еластичності для швидкого переміщення ресурсів в інші сфери діяльності у разі зміни кон'юнктури;

— алгоритмізація, послідовність етапів, методи та способи реалізації процесу корпоративної інтеграції, основною відмінністю яких є визначення і фіксація проміжних результатів (документів/процедур), які повинні бути готові й запротокольовані після закінчення кожної фази та які зможуть допомагати у забезпеченні більш повного й узгодженого процесу корпоративної інтеграції, що сприятиме максимізації ефективності та успіху проекту;

— процедура обґрунтування вибору партнерів для участі в корпоративних інтеграційних процесах, що базується на принципах дотриманості критеріїв: сумісності стратегічних цілей між компаніями, фінансової стабільності, технологічної та операційної синергії, культурної сумісності, структурованому підході, комплексному аналізі, SWOT-аналізі, фінансовому аналізі, оцінці ризиків;

— система підтримки прийняття управлінських рішень щодо посилення процесів корпоративної інтеграції з використанням формалізованих моделей, метою якої є забезпечення дотримання виконання стратегічно важливих функцій комплексної підтримки в управлінні процесами корпоративної інтеграції, дозволяючи підприємствам реалізовувати свої пріоритетні цілі більш ефективно і з меншими ризиками, а також враховувати внутрішні та зовнішні чинники, що впливають на корпорацію та її інтеграційні процеси.

Представлені в роботі теоретичні положення та відповідні наукові результати сприяють можливості запропонувати ряд цікавих пропозицій та мають комплексне теоретичне значення, оскільки вдосконалюють методичні підходи до подальшого покращення корпоративних інтеграційних процесів.

Загальна оцінка змісту дисертаційної роботи.

Аналіз змісту поданої дисертації свідчить про логічну послідовність викладення матеріалів дослідження та структурованість роботи, яка містить достатню кількість графічних даних, таблиць і рисунків. Результати дослідження підтверджуються інформаційною базою, до складу якої входить потужний масив авторитетних наукових праць, статистичних та інших джерел. Автором досягнута мета дослідження та вирішені усі поставлені завдання. Наведені в дисертаційній роботі основні положення та висновки обґрунтовані з науково-теоретичної точки зору. Пропозиції автора мають прикладне значення щодо впровадження в діяльності корпоративних структур України.

У першому розділі «Теоретичні засади формування організаційно-економічного забезпечення управління процесами корпоративної інтеграції» теоретично узагальнено економічну сутність корпоративної інтеграції у векторі розвитку корпоративного управління; розглянуто організаційно-економічні форми міжнародної корпоративної інтеграції; наведено класифікацію методів утворення організаційно-економічних форм міжнародної корпоративної інтеграції; визначено параметри прийняття та реалізації простору прийняття та реалізації управлінських рішень при корпоративному управлінні інтеграційним розвитком об'єднань акціонерних товариств; встановлено залежність інтеграційної активності бізнес-структур від численних факторів, які впливають на їхній характер та динаміку; виділено основні управлінські ознаки класифікації

інтеграційних об'єднань з аспектів рівня інтеграції, цілей інтеграції, форми власності, сфери діяльності, географічного охоплення.

У другому розділі «Дослідження динаміки процесів корпоративної інтеграції в акціонерних товариствах України» проаналізовано умови формування та функціонування корпоративного сектору України; розкрито основні тренди, проблеми та перспективи розвитку корпоративної сфери в контексті національної економіки; визначено ефективність існуючого законодавства, регулюючого корпоративний сектор; надана оцінка ролі державних органів у розвитку та регулюванні корпоративного сектору; проаналізовано фінансовий стан підприємств корпоративного сектору економіки України; досліджено практики фінансового управління в корпораціях; виявлено вплив фінансових показників на стабільність корпоративного сектору; узагальнено соціально-економічні виміри (дослідження взаємодії корпоративного сектору із соціальним середовищем та оцінка впливу корпоративної діяльності на зайнятість та соціальний розвиток, вивчення ролі корпорацій у вирішенні суспільних проблем); встановлено вплив інновацій на конкурентоспроможність підприємств; оцінено роль корпорацій у розвитку нових технологій та інновацій; розглянуто етичні норми та стандарти у корпоративному секторі в частині етичних проблем та викликів у корпораціях та ролі етики у формуванні позитивного іміджу корпорацій.

У третьому розділі «Формування організаційно-економічного забезпечення управління процесами корпоративної інтеграції» представлено архітектоніку побудови та послідовності формування механізму концепції управління процесами корпоративної інтеграції, яка включає в себе: аналіз потреб і формулювання цілей, мети та завдань корпоративної інтеграції, розробку плану і стратегії корпоративної інтеграції, створення команди та призначення керівника проєкту, визначення потрібних ресурсів, комунікацію і залучення зацікавлених сторін, впровадження процесу корпоративної інтеграції, оцінку результатів, постійний моніторинг і контроль, управління змінами, ризиками, інтеграція систем і технологій, забезпечення сталості бізнесу, навчання та розвиток персоналу.

Теоретична цінність і практичне значення результатів.

Дисертаційна робота Лінь Цзусяня є самостійним завершеним науковим дослідженням, спрямованим на виявлення та обґрунтування розвитку теоретичних положень, розробленню організаційно-економічного забезпечення і практичних рекомендацій щодо управління процесами корпоративної інтеграції на засадах корпоративного менеджменту.

Зроблені автором рекомендації є достатньо вагомими для подальшого розвитку теоретичних та методичних засад впровадження пропонованої системи

корпоративних інтеграційних процесів, а їх впровадження у практичну діяльність українських корпорацій значно підвищить ефективність функціонування як всієї національної економічної системи, так і окремих її структурних елементів.

Основні положення, що наведені у дисертації, пройшли апробацію на багатьох науково-практичних конференціях. Запропоновані автором рекомендації впроваджені в практичну діяльність органів державного управління та місцевого самоврядування, а також всі представлені розробки знайшли своє впровадження в практичну діяльність багатьох корпоративних структур та виробничих підприємств, які функціонують в Україні, що підтверджується відповідними актами впровадження.

Повнота відображення результатів дослідження в опублікованих працях.

За результатами дисертаційного дослідження автор має 7 наукових праць – 3 статті у наукових фахових виданнях України; 1 стаття у науковому іноземному виданні; 3 тез доповідей за матеріалами наукових конференцій. Загальний обсяг публікацій становить 2,94 д.а., всі публікації здобувача є одноосібними і належать особисто дисертанту.

Кількість наукових праць та їх обсяг відповідає вимогам МОН України щодо публікацій основного змісту та наукових результатів дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю «Економіка».

Відповідність змісту дисертації основним положенням дослідження.

Рівень викладання дисертації відповідає вимогам. Мова дисертації чітка, лаконічна і грамотна. Стиль надання тексту дисертації носить науково-переконливий характер. Дисертація відповідає вимогам МОН України, що пред'являються до результатів дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Академічна доброчесність.

Аналіз дисертаційної роботи Лінь Цзусяня встановив відсутність будь-яких виявів академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації. Дисертація не містить порушень академічної доброчесності, що підтверджено перевіркою спеціальними програмними засобами у ПЗВО «Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова». Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Зауваження до змісту дисертаційної роботи.

Поряд із позитивними враженнями від дисертаційного дослідження, окремі висновки і пропозиції, зроблені автором носять дискусійний характер, в дисертаційній роботі є ряд дискусійних питань, які потребують роз'яснення та подальшого удосконалення для посилення якісних характеристик рецензованого дисертаційного дослідження.

Вважаємо за доцільне висловити наступні зауваження:

1. Доцільно було б надати більш змістовну характеристику розглянутим дисертантом таким економічним категоріям, як «корпоративна інтеграція», «корпоративне управління» і «управління процесами корпоративної інтеграції» (с. 25-30), вказавши на їх єдність та взаємозв'язок в межах формування організаційно-економічного забезпечення управління процесами корпоративної інтеграції.

2. При аналізі умов формування та функціонування корпоративного сектору України, а також наданні оцінки організації корпоративного управління в акціонерних товариствах України (п.п. 2.1-2.2 дисертації), бажано було б доповнити економічний аналіз показниками фінансової діяльності декількох конкретних корпоративних підприємств.

3. У роботі здобувачем запропоновані етапи вибору партнера для участі в корпоративних інтеграційних процесах (табл. 2.7., с. 135), проте у подальшому розкритті змісту даного питання перелічені етапи не знаходять посиленої аргументації щодо їх обґрунтування.

4. Під час визначення мотиваційної складової у забезпеченні розвитку корпоративних відносин та культури в акціонерних товариствах (п.п. 3.2), автором представлений багатофакторний вплив визначених заходів мотиваційної складової на стимулювання співробітників до ефективної роботи та відданості корпоративним цілям. Рекомендується додати до розробленої схеми врахування фактору корпоративного контролю, як окремого елемента, що безпосередньо впливає на забезпечення розвитку корпоративних відносин.

5. Дисертантом визначено, що успішна корпоративна інтеграція вимагає комплексного та системного підходу до управління процесами об'єднання та співробітництва між компаніями. Запропоноване використання систем підтримки прийняття управлінських рішень з використанням формалізованих моделей (с. 222-226) покращило б сприйняття інформаційного матеріалу при наведенні прикладних результатів дослідження у даному пункті роботи.

Викладені вище зауваження не знижують загального науково-теоретичного та практичного значення проведеного дослідження і можуть бути знятими шляхом доведення позиції здобувача у ході захисту.

Загальний висновок.

Актуальність теми дослідження, науковий рівень і практичне значення дисертації відповідають вимогам, що ставляться до дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Дисертація відповідає напрямку спеціальності «Економіка», галузі знань «Соціальні та поведінкові науки».

Роботу позитивно характеризує продумана структура, логіка побудови і уточнення основної робочої гіпотези, обґрунтованість і доказовість методичних підходів щодо розв'язання завдань, які поставлено.

У підсумку можливо констатувати, що подана до захисту дисертаційна робота на тему: «Організаційно-економічне забезпечення управління процесами корпоративної інтеграції» є закінченою науковою працею, вона має значне теоретичне і практичне значення, виконана на достатньо високому науковому та професійному рівні.

Дисертаційна робота повністю відповідає вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а саме вимогам пунктів 6, 7, 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. № 44, а її автор Лінь Цзусянь заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Рецензент:

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економіки,
обліку і оподаткування
приватного закладу вищої освіти
«Східноєвропейський університет
імені Рауфа Аблязова»

Підпис Ус Г.О. ЗАСВІДЧУЮ:

начальник відділу кадрів
приватного закладу вищої освіти
«Східноєвропейський університет
імені Рауфа Аблязова»

Галина УС

Катерина ЦУР